

Basiliek St. Jan, Laren (NH) – 20 januari 2019 - Deuteronomium 16 oecumenische dienst

Geef alle kinderen een gekleurde wereldbol en een vlaggetje.

Vraag ze om dat vlaggetje op de bol te prikken op de plaats waar ze wonen.

Zo leer je ze van jongs af aan: jij en jouw land zijn niet de enigen hier op aarde.

We zijn deel van een groter geheel.

Dat advies kwam vijftig jaar geleden van Feitse Boerwinkel.

Het was de tijd van de koude oorlog. Vijanddenken was in volle gang.

Wij tegen over zij, het westen tegenover het oosten, Rusland tegenover Amerika.

Boerwinkel zei: doorbreek dat en begin er mee bij kinderen. Begin er mee op school.

Bij aardrijkskunde bijvoorbeeld. Op oude landkaarten zag je je eigen provincie of je eigen land gekleurd, daarbuiten was het wit. Met die kaarten leer je kinderen misschien onbedoeld in vakjes en hokjes te denken. Berg ze op, die kaarten, en plaats in elk lokaal een grote gekleurde wereldbol met daarop een klein vlaggetje.

Daarmee leer je kinderen *inclusief* te denken. Daarmee maak je duidelijk wat The Scene zong: *Wij zijn van de wereld, de wereld is van iedereen.*

Daarmee maak je duidelijk wat de Bijbel zegt: de aarde is Gods schepping voor ons allen.

Boerwinkels oproep om inclusief te denken is actueel.

We zien overal in de wereld andere tendensen.

We denken weer in grenzen en we bouwen weer muren.

We zien overal de neigingen van mensen om zich terug te trekken achter grenzen, muren en dijken. Joden hebben hun muur. Donald Trump wil zijn muur om Mexico af te grenzen.

Europa wil zijn grenzen beter bewaken.

Als je je bedreigt voelt, als je je overspoelt voelt, als je bang bent dat immigratie onhanteerbaar wordt in het land waar je woont is het dan niet begrijpelijk dat je grenzen trekt en muren bouwt. Hoe groot de chaos van de Brexit ook dreigt te worden, is het onbegrijpelijk dat Engelsen de regie over hun land meer in eigen hand willen hebben?

Is het in deze tijd van globalisering onbegrijpelijk dat je in allerlei landen terugtrekkende bewegingen kunt waarnemen. Dat je overal vormen van nationalisme ziet opkomen.

Dat mensen roepen: we raken ons land, onze cultuur, onze eigenheid kwijt

Een stap verder: Is het onbegrijpelijk dat je Baudet en Wilders, Marie le Pen, de AFD en wie dan ook hoort pleiten: weg met Europa en grenzen dicht. Nederland is van de Nederlanders, Oostenrijk van de Oostenrijkers, Duitsland van de Duitsers.

Nee, onbegrijpelijk is het niet. En als er angst in het spel is kun je die beter proberen te begrijpen, dan dat je mensen en groepen daarvoor veroordeelt. Ook al ben je het totaal oneens met anderen, probeer je niet af te sluiten. Al veroordeel je hun denkbeelden, schrijf mensen niet af.

Bedenk: ook zij behoren tot de wereld. Ook zij zijn deel van het ene lichaam.

Jullie zijn samen een lichaam, zegt de apostel Paulus tegen zijn mensen.

Je bent niet, je hoeft en je kunt niet allemaal hetzelfde te zijn.

De één is een hand, de ander een voet, een derde een arm of een been, het hart, de longen, de maag. Mensen zijn verschillend, landen, godsdiensten, opvattingen zijn verschillend.

Met alle verschillen ben je wel deel van het ene lichaam. En als je een deel daarvan afsluit, ondergaat het hele lichaam daarvan de gevolgen.

Sterker nog: dan gaat het daaraan kapot.

Paulus beeld van het lichaam kom je ook in een fabel van Livius, een Romeinse schrijver, tegen.

De lichaamsdelen gaan op een gegeven moment in staking, uit protest tegen de maag, die naar het idee van alle anderen de kantjes er van afloopt. We werken ons te pletter en jij, jij ontvangt alleen maar. Op een gegeven moment zeggen de anderen: We staken. We doen het niet meer. We willen niet meer met jou te maken hebben.

Eerst is iedereen opgetogen. Net goed! Daarna merkt het hele lichaam dat het zwakker en zwakker wordt en uiteindelijk te gronde gaat.

We zijn met zijn allen één lichaam. Een theologe, Sally mcFague voegt er aan toe:

en er is een bloedsomloop die alle lichaamsdelen bereikt en voedt.

Die bloedsomloop noemt ze God: de soms onzichtbare positieve geest door alles heen, die het lichaam in leven houdt.

We zijn één wereld en één lichaam.

Alleen dat besef maakt leven op aarde mogelijk.

De aarde is niet van jou of mij, dit land is niet van jou, van mij, of van de Nederlanders,

deze aarde, dit land is van God.

Wij bezitten het niet. We hebben het voor een tijd in bruikleen gekregen.

Als een geschenk met een bedoeling: om het te delen met elkaar.
Besef dat. Blijf dat gedenken. Blijf dat vieren, met zijn allen.
Alleen zo vind je het rechte spoor.

Als wij wat te vieren hebben, nodigen we vaak goede vrienden en kennissen uit.
Iemand zei: ik wil op mijn huwelijk alleen die mensen die ik leuk vind.
Feesten zijn vaak besloten feesten. Clubs privés.
De bijbel zegt: als je de grote feesten viert doe dat dan met elkaar.
Want met zijn allen vieren, *dat* verwijst naar God, die God is voor *alle mensen*.
In wat we lezen staat drie keer: als je viert doe dat dan niet alleen met de
mensen van je eigen huis: je zoon, je dochter en de man of vrouw die jou dient.
Doe het ook met anderen, de Leviet, de vreemdeling, de wees en weduwe.
Die behoren misschien niet tot jouw huis.
Ze horen er wel bij. Ze behoren tot het huis van God.
Grote feesten vier je om dat te blijven gedenken.
De teksten van vandaag zeggen ook: stel daarvoor rechters aan.
Om het recht hoog te houden.
Dat betekent: kijken of wat recht is niet krom gebogen wordt, of er niet
gesjoemeld wordt met steekpenningen, of er niet gelogen wordt.
Maar het recht hooghouden betekent bovenal: beoordelen: leeft hier het besef
dat we een wereld, een lichaam zijn. Sluiten we geen mensen uit.
Vieren we de feesten wel samen. Of is het feest alleen voor degenen die een
gezindheid of een geaardheid hebben die ons aanstaat.

We zijn één lichaam. Het lijkt in deze wereld met alle grenzen en muren ver
weg.

Als dat besef nu ergens op aarde hooggehouden mag worden, is het op de
plaats waar Bijbelwoorden klinken en Christus herdacht wordt.
Dit is mijn lichaam, voor jullie allen, zegt hij. Dit is mijn bloed, voor jullie allen.
Zo liet en laat hij zien wie God is. God voor alle mensen.

Zo deelde hij zichzelf met alle mensen, in de synagoge en op straten en
pleinen.

Het grote feest van dankbaarheid dat de kerk viert mag gedeeld worden met
iedereen.

Laten we geen grenzen trekken. Laten we eucharistie of avondmaal niet
beperken tot een kerk of een groep ingewijden.

Ga als Jezus de straat op en deel de woorden, de geest, de ouwel, het brood, de
wijn.

Ik zie het al voor me: één grote royale vlaggende processie. Te beginnen vandaag.

Als levend teken dat er één God is, bloedsomloop, bron van kracht en moed en zeker weten voor heel deze aarde, voor heel dat ene grote lichaam, voor alle mensen.

Vier zo met recht feest. Hang daarvoor de vlag uit.

Amen